

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Pavly Kolářské:

Hledání otcovské role:

Otcovství, jak bylo prezentováno na stránkách Vlasty v letech 1981-89

Předkládaná diplomová práce Pavly Kolářské patří podle mého názoru celkově do kategorie průměrných až slabých prací. Vyznačuje se (na magisterskou úroveň) poměrně jednoduchými, i když ne vždy zcela jasnými hlavními argumenty; velmi dobrou a konsistentní strukturou; adekvátně, i když spíše slabě zpracovanou teoreticko-koncepční částí (a to jak s ohledem na práci s konceptem gender, tak s ohledem na představení historicko-společenského kontextu); přínosnou empirickou částí, založenou na originálním archívním výzkumu a přiměřeně, i když opět spíše velmi průměrně, zpracovanou genderovou analýzou. Stylisticky je práce velmi pečlivě připravená, nicméně v mnoha ohledech argumentačně příliš jednoduchá a těžkopádná zároveň, s mnoha redundantními momenty, což brání plynulému toku textu. Hned v úvodu bych nicméně ráda podotkla, že autorka v rámci mého vedení práce (práci jsem jako vedoucí převzala jako rozpracovanou zhruba půl roku před jejím odevzdáním) pracovala velmi důkladně a svědomitě, vždy se snažila řídit kritickými komentáři a poctivě je zapracovat a v průběhu posledních měsíců neustálým přepisováním systematicky zlepšovala celkovou úroveň práce, která byla v začátcích více než problematická. Je tedy nutné zmínit a vyzdvihnout posun, který autorka v průběhu práce učinila. Práce má podle mého názoru stále mnoho slabin a nedostatků, na druhou stranu zároveň disponuje nepřehlédnutelnými kvalitami a přínosy. Práce se tedy dá také charakterizovat jako do určité míry rozporuplná, kdy obsahuje jak podprůměrné momenty (zvláště formulačního a analytického charakteru), tak zcela adekvátní kvality a na mnoha místech i důležité a bystré postřehy.

Jak autorka deklaruje v úvodu, tato práce se inspiroje bakalářskou prací Lindy Božovské na téma posunu otcovské role na stránkách časopisu Vlasta v období československé normalizace, ze které teoreticky, argumentačně i výzkumně vychází. Autorka se rozhodla argumenty Božovské časově posunout o dekádu dopředu a zkoumat v podstatě stejné téma a otázky v letech osmdesátých. Argumentačně a analyticky se tedy nejedná o práci příliš originální, nicméně v rovině empirické, v rovině archívního výzkumu, je tato práce původní a přínosná. Za jeden z největších přínosů předkládané práce považuji právě archívní výzkum, v němž autorka poprvé a celistvě vyhledala a uspořádala pohled na danou problematiku ve všech publikovaných číslech časopisu Vlasta v 80. letech 20. století. V tomto ohledu se jedná o velmi rozsáhlý zdrojový materiál na dané téma, který autorka prošla a zpracovala. Jak autorka navíc argumentuje, téma otcovství je i v rámci jak genderových studií na straně jedné, tak historických výzkumů zabývajících se komunistickým Československem na straně druhé, stále spíše jen okrajově zpracovávané, takže i v tomto ohledu se jedná o cennou sondu do problematiky.

Teoreticky a kontextuálně je práce zpracovaná podle mého názoru adekvátně, i když se zde opět střídají velmi dobré pasáže s podprůměrnými odstavci a formulacemi. Velkým stylistickým problémem práce je podle mého názoru velmi specifická dikce autorky, která formuluje a prezentuje i zcela legitimní a cenné argumenty neobratně a kostrbatě, takže často není zřejmé, kde leží hranice mezi skutečně problematickým nebo nedostatečným argumentem či teoretickým zpracováním a pouhou formulační nejistotou či neadekvátností prezentovaných dat a použitých argumentů. Některým argumentům a pasážím se v mnohém nedá nic konkrétního vytknout, i když čtenář může mít akutní pocit, že pasáži něco důležitého chybí. Stylisticky podle mého názoru

práce v mnoha místech nedosahuje magisterské úrovně, je však otázka, nakolik závažná je stylistická rovina v celkovém hodnocení odborné kvality práce.

Kontextuální část je podle mého názoru nejsilnější v pasážích představujících genderovou problematiku a gender jako organizační princip (komunistické) společnosti. I zde se však jedná o spíše zjednodušený popis fungování genderového řádu v totalitní společnosti. Autorka se snaží ukázat souvislosti mezi totalitní mocí a patriarchální podstatou nereflexovaného fungování genderu ve společnosti na straně jedné a rozpory mezi hlášanou emancipací žen a genderovou slepotou systému na straně druhé. Společensko-historický kontext je přitom zcela zásadní při snaze pochopit jakékoliv genderové posuny ve zkoumaném období. I zde se autorka nevyhnula mnoha redundantním formulacím, na druhou stranu podle mého názoru přesvědčivě prokázala znalost relevantní odborné literatury týkající se genderu a „ženské otázky“ v období socialismu.

Pasáž věnovanou časopisu Vlasta, od charakteristiky časopisu přes popis jeho vzniku a detailní rozpis struktury časopisu (včetně jednotlivých rubrik a jejich stran) považuji ve stávající formě za zbytečnou. Snahou autorky nepochybně bylo ukázat rozšířenost a čtenost časopisu, stejně tak jako jeho proměny v čase, nicméně takto popisné, schematické a analytické nic nenabízející zpracování působí podle mého názoru kontraproduktivně a spíše svým pojetím snižuje celkovou hodnotu práce, neboť vyznívá amatérsky a povrchně a negativně kontrastuje s kvalitně zpracovanými předchozími částmi práce.

Empirická část je podle mého názoru dobře, i když velmi jednoduše zpracovaná. Osobně si myslím, že systém představování metodologie prostřednictvím okometovaných proložených citací není příliš efektivní. Autorka sice ukazuje, že je obeznámená se základní metodologickou literaturou, jednotlivé autory a autorky však skládá za sebe zcela mechanicky, jakoby spíše vybírala vhodné citáty než celistvě představovala metodologii. Na druhou stranu je třeba uznat, že metodologická stránka práce, tj. využití obsahové analýzy, je sice velmi jednoduše, nicméně detailně a adekvátně zpracována.

Analytická hloubka empirické části je podle mého názoru na magisterskou úroveň slabá. Co se obsahové analýzy týče, tak autorka neměla problém s kvantitativním počítáním jednotlivých kategorií, jež si stanovila ve své kódovací knize, a tento aspekt empirické části je v pořádku. Analytická práce a interpretační rovina získaných dat je však podle mého názoru nízká, stejně jako autorčina schopnost adekvátně prodiskutovat klasický rozpor mezi „realitou“ a „reprezentací“, tj. diskusi o tom, zda, jakým způsobem a za jakých podmínek nám obsahová analýza časopisu může říci něco více než pouze to, jak byli otcové a otcovství zobrazovány v tomto médiu. Hloubková analýza a diskuse toho, co nám tedy (kromě kvantitativního rozměru jednotlivých kategorií) obsahová analýza tématu otcovství na stránkách Vlasty ve svém důsledku přináší a co z toho vyplývá pro naši schopnost pochopit fungování genderu (a jeho případné posuny) v Československu 80. letech mi v empirické části i v závěru práce bohužel stále chybi.

Celkově tedy práci hodnotím jako dobrou. Přes všechnu autorčinu nezpochybnitelnou snahu a velmi poctivě odvedenou práci se podle mého názoru jedná o spíše slabší diplomovou práci, než je na naší katedře zvykem, která má ještě velký nezpracovaný potenciál. Autorka podle mého názoru pracovala na hranici svých koncepčních a analytických možností, nicméně zpracování tohoto tématu v jejím provedení má ještě značné rezervy, které v práci zůstaly nevyužity. **Práci doporučuji k obhajobě a jako výchozí známku pro obhajobu navrhuji známku dobře (3) s bodovým hodnocením 6-7 bodů.**

12. října 2009

Věra Sokolová, Ph.D.
vedoucí práce